

**2026 M. PAGRINDINĖS SESIJOS BALTARUSIŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS
IR LITERATŪROS PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO UŽDUOTIES
MOKINIŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

Klausimo Nr.	Atsakymas	Vertinimo kriterijai	Taškai
I DALIS KLAUSOMO TEKSTO SUPRATIMAS (9 TAŠKAI)			
1.	Рэнесансу.	За правільны адказ.	1
2.	Захоп улады ў Міланскім герцагстве яе дзядзькам.	За правільны адказ.	1
3.	За Жыгімонта I Старога.	За правільны адказ.	1
4.	Аб'яднанне Еўропы праз дынастычныя шлюбы.	За правільны адказ.	1
5.	Сцвярджала, што зямля павінна знаходзіцца ў прыватнай уласнасці.	За правільны адказ.	1
6.	Яна выступала супраць Рэфармацыі. Яна ігнаравала калегіяльныя органы ўлады.	За 2 правільныя адказы.	1
7.	Гэта руйнавала яе планы на дынастычныя шлюбы.	За правільны адказ.	1
8.	Была бескампраміснай, выкарыстоўвала любыя сродкі для дасягнення сваіх мэтай.	За правільны адказ.	1
9.	Яе талент больш служыў уласным інтарэсам, чым дзяржаўным.	За правільны адказ.	1

Klausimo Nr.	Atsakymas	Vertinimo kriterijai	Taškai
II DALIS SKAITYMAS, TEKSTO SUPRATIMAS (21 TAŠKAS)			
10.	Публіцыстычны.	За правільны адказ.	1
11.	Гістарычны нарыс.	За правільны адказ.	1
12.	Сярэднявечча.	За правільны адказ.	1
13.	Умела чытаць і пісаць. Была надзвычай прыгожай.	За правільны адказ.	1
14.	Аднак князеўна адмовіла ўсім жаніхам і таемна ўцякла ў манастыр, пастрыглася ў манашкі, узяла сабе імя Ефрасіння.	За правільны адказ.	1
15.	Сафійскі сабор.	За правільны адказ.	1
16.	Яна перакладала і перапісвала кнігі. Пры манастыры працавала школа.	За 2 правільныя адказы.	1
17.	Усяслаў Чарадзеі – дзед Ефрасінні. Георгій Усяславіч – бацька Ефрасінні. Лазар Богша – ювелір. Іаан – дойд. Мануіл Камнін – візантыйскі імператар.	За 5 правільных адказаў.	1
18.	Каб паказаць важнасць згубленага крыжа.	За правільны адказ.	1
19.	Паводле легенды, яго стварыў апостал Лука.	За правільны адказ.	1
20.	...падчас падарожжа ў Іерусалім яе ў кожным горадзе сустракалі з вялікай пашанай.	За правільны адказ.	1
21.	Іерусалім — Кіеў — Полацк.	За правільны адказ.	1

Klausimo Nr.	Atsakymas			Vertinimo kriterijai	Taškai																			
22.	<table border="1" data-bbox="268 383 863 936"> <thead> <tr> <th data-bbox="268 383 699 421">Сцверджанне</th> <th data-bbox="699 383 788 421">ТАК</th> <th data-bbox="788 383 863 421">НЕ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="268 421 699 495">Ефрасіння нарадзілася ў сям'і князя.</td> <td data-bbox="699 421 788 495">+</td> <td data-bbox="788 421 863 495"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="268 495 699 568">Прадслава вельмі любіла падарожніцаць.</td> <td data-bbox="699 495 788 568"></td> <td data-bbox="788 495 863 568">+</td> </tr> <tr> <td data-bbox="268 568 699 642">Ефрасіння была ігуменнай заснаванага ёю манастыра.</td> <td data-bbox="699 568 788 642">+</td> <td data-bbox="788 568 863 642"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="268 642 699 716">Дойлідам Іаанам быў пабудаваны Сафійскі сабор.</td> <td data-bbox="699 642 788 716"></td> <td data-bbox="788 642 863 716">+</td> </tr> <tr> <td data-bbox="268 716 699 831">У школе пры манастыры дзеці вывучалі мастацтва, музыку, гісторыю.</td> <td data-bbox="699 716 788 831"></td> <td data-bbox="788 716 863 831">+</td> </tr> <tr> <td data-bbox="268 831 699 936">“Жыцце” – крыніца нашых ведаў пра Ефрасінню Полацкую.</td> <td data-bbox="699 831 788 936">+</td> <td data-bbox="788 831 863 936"></td> </tr> </tbody> </table>	Сцверджанне	ТАК	НЕ	Ефрасіння нарадзілася ў сям'і князя.	+		Прадслава вельмі любіла падарожніцаць.		+	Ефрасіння была ігуменнай заснаванага ёю манастыра.	+		Дойлідам Іаанам быў пабудаваны Сафійскі сабор.		+	У школе пры манастыры дзеці вывучалі мастацтва, музыку, гісторыю.		+	“Жыцце” – крыніца нашых ведаў пра Ефрасінню Полацкую.	+		1 бал за 5 правільных адказаў. 2 балы за 6 правільных адказаў.	2
Сцверджанне	ТАК	НЕ																						
Ефрасіння нарадзілася ў сям'і князя.	+																							
Прадслава вельмі любіла падарожніцаць.		+																						
Ефрасіння была ігуменнай заснаванага ёю манастыра.	+																							
Дойлідам Іаанам быў пабудаваны Сафійскі сабор.		+																						
У школе пры манастыры дзеці вывучалі мастацтва, музыку, гісторыю.		+																						
“Жыцце” – крыніца нашых ведаў пра Ефрасінню Полацкую.	+																							
23*.	Яна была самаахвярнай і мела моцную волю да духоўнага самаўдасканалення.	За правільны адказ.	1																					
24.	<p>Апякун – той, хто ахоўвае, абараняе каго-небудзь, што-небудзь.</p> <p>Асветніцтва – пашырэнне ведаў, асветы.</p> <p>Паломніцтва – падарожжа з мэтай пакланення святым месцам.</p> <p>Ігумення – настояцельніца праваслаўнага жаночага манастыра.</p> <p>Келля – асобны пакой манаха, манашкі ў манастыры.</p>	За 3 правільныя адказы 1 бал. За 4–5 правільных адказаў 2 балы.	2																					
25.	<table border="1" data-bbox="268 1688 863 1989"> <thead> <tr> <th data-bbox="268 1688 491 1727">Эпітэт</th> <th data-bbox="491 1688 667 1727">Метафара</th> <th data-bbox="667 1688 863 1727">Параўнанне</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="268 1727 491 1877">самаадданая высакародная жанчына</td> <td data-bbox="491 1727 667 1877">слава разнеслася</td> <td data-bbox="667 1727 863 1877">Ефрасіння, як сонечны промень</td> </tr> <tr> <td data-bbox="268 1877 491 1989">сівая даўніна</td> <td data-bbox="491 1877 667 1989">імя перажыло стагоддзі</td> <td data-bbox="667 1877 863 1989"></td> </tr> </tbody> </table>	Эпітэт	Метафара	Параўнанне	самаадданая высакародная жанчына	слава разнеслася	Ефрасіння, як сонечны промень	сівая даўніна	імя перажыло стагоддзі		1 бал за 3–4 правільныя адказы. 2 балы за 5–6 правільных адказаў.	2												
Эпітэт	Метафара	Параўнанне																						
самаадданая высакародная жанчына	слава разнеслася	Ефрасіння, як сонечны промень																						
сівая даўніна	імя перажыло стагоддзі																							

Klausimo Nr.	Atsakymas		Vertinimo kriterijai	Taškai
		даўніна захавала ўнікальны помнік		
26.	<p>Ювелір Лазар Богша ў 1161 годзе стварыў шэдэўр – крыж Еўфрасінні Полацкай. Гэту надзвычай адказную працу майстар рабіў пад наглядам ігуменні Спасаўскага манастыра. Крыж выконваў ролю каўчэга для атрыманых з Канстанцінопаля і Іерусаліма хрысціянскіх святыняў. Шасціканцовая форма крыжа Еўфрасінні Полацкай сімвалізавала створаны Богам за шэсць дзён свет. (Паводле У. Арлова)</p>		<p>1 бал за 5–6 правільна ўстаўленых слоў.</p> <p>2 балы за 7–8 правільна ўстаўленых слоў.</p>	2

Iš viso – 30 taškų.

*Адказ на 23 пытанне можа быць сфармуляваны іншымі словамі.

III DALIS

RAŠYMAS IR TEKSTO KŪRIMAS

(Maksimalus taškų skaičius – 30)

(vertinama pagal Tautinių mažumų (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) gimtosios kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rašymo ir teksto kūrimo užduoties bendrusius vertinimo kriterijus: <https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2025/12/TM-GK-PUPP-rasto-darbo-vertinimo-kriterijai.pdf>)